

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie - Middenschool te
BORNEM**

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	29785-29777
Instellingsnummer	29785
Instelling	Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie - Middenschool
Directeur	Inge COOLS
Adres	Driesstraat 10 - 2880 BORNEM
Telefoon	03-889.44.25
E-mail	onthaal@ovlpbornem.be
Website	http://www.ovlpbornem.be
Bestuur van de instelling	VZW Katholieke Scholen Groot-Bornem
Adres	Driesstraat 10 - 2880 BORNEM
Scholengemeenschap	SGKSO Boom-Bornem-Puurs
Adres	Bassinstraat 15 - 2850 BOOM
CLB	Vrij CLB Het Kompas
Adres	Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	22-02-2016, 23-02-2016, 24-02-2016, 25-02-2016 en 26-02-2016
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	26-02-2016
Datum bespreking verslag met de instelling	24-03-2016
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Liesbet WAUMANS
Teamleden	Lieve CLAES, Marina DROESSAERT, Gabriël POPPE, Ludo POTTIER, Herman ROS, Erik VAN NIEUWENHUYZE

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie - Middenschool en de Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie - Bovenbouw te Bornem zijn organiek twee afzonderlijke scholen, elk met een eigen schoolnummer en een eigen directeur, maar ze zijn gelegen op eenzelfde campus en ze presenteren zich duidelijk als een pedagogisch geheel. De middenschool heeft een studieaanbod in de A-stroom en - beperkt - in de B-stroom. De bovenbouw organiseert een ruim aantal studierichtingen in het aso en een beperkt aantal studierichtingen in het bso en tso. Beide scholen worden in dit verslag meestal de school genoemd.

Sedert de vorige doorlichting en vooral de voorbije schooljaren streven het schoolbestuur en het directieteam naar een eengemaakte en gelijkgerichte werking voor de hele school. Deze eenmakingsbeweging is nog in volle ontwikkeling.

De voorbije jaren steeg het leerlingenaantal aanzienlijk. De school kent een gunstige leerlinginstroom en ze kan goede doorstromings- en slaagcijfers binnen de eigen school en in het hoger onderwijs voorleggen. De nauwe samenwerking met de basisscholen uit de omgeving, de deskundige leerlingenbegeleiding en de strikte interne opvolging van de leerlingresultaten liggen hiervan aan de grondslag.

Door de stijging van het leerlingenaantal kampt de school met plaatsgebrek. De school volgt de infrastructurele noden op en werkt aan de uitbreiding en de vernieuwing van de schoolcampus.

Het erkenningsonderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen is gebaseerd op een breed staal van het onderwijsaanbod van de school. De vakoverschrijdende eindtermen (VOET) worden kwaliteitsvol nagestreefd. In de eerste graad is de leerplanrealisatie sterk voor aardrijkskunde en natuurwetenschappen. In de derde graad geldt deze vaststelling voor de doorgelichte structuuronderdelen voor het vak aardrijkskunde en voor het project algemene vakken (PAV). Voor de vakken van het beroepenveld Verzorging-voeding en van het specifiek gedeelte in de studierichting Verzorging, voor Economie, Latijn en techniek in 1B en voor de onderzochte structuuronderdelen voor chemie en Frans voldoet de leerplanrealisatie. Voor de vakken socio-economische initiatie (SEI) en techniek in de A-stroom werden tekorten in de leerplanrealisatie vastgesteld. Deze tekorten leiden tot een advies gunstig beperkt in de tijd voor de middenschool.

Het erkenningsonderzoek wijst verder uit dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert en het personeel hierbij betreft. De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel, leerlingen en ouders.

Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat de school sterk is in leerbegeleiding. Het schoolbeleid stuurt de zorg aan vanuit de cel leerlingenbegeleiding. Vanuit haar visie op een zorgcontinuüm zijn alle personeelsleden betrokken bij en verantwoordelijk voor de begeleiding van de leerlingen. De school zet sterk in op het welbevinden van de leerlingen en alle belanghebbenden als basisvoorwaarde voor het leren en op de ontplooiing van de talenten van iedere leerling.

Ook het onderzoek naar de evaluatiepraktijk leidt tot overwegend positieve bevindingen. Het evaluatiebeleid is in evolutie. Op het ogenblik van de doorlichting is de evaluatie nog sterk productgericht, met een groot gewicht van de examens in het puntentotaal. Gespreide evaluatie blijft nog beperkt tot een aantal vakken in de eerste graad. Het vernieuwde evaluatiebeleid beoogt via een meer proces- en competentiegerichte evaluatie een vlotte doorstroming van de leerlingen binnen de school en een optimale voorbereiding op het hoger onderwijs en de arbeidsmarkt. Een werkgroep en de vakgroepen werken een visie uit. Leerlingen krijgen voldoende feedback over hun resultaten en reflecteren zelf over hun studieprestaties. De rapportcommentaren zijn leerondersteunend.

Het algemeen beleid van de school getuigt van een sterk beleidsvoerend vermogen. De beleidsvisie is uitgewerkt in een algemeen beleidsplan en wordt verder geconcretiseerd in visieteksten, doelen en acties in diverse schoolwerkgroepen. Het kwaliteitsbeleidsplan is op deze documenten afgestemd en bewaakt en borgt de uitvoering en realisatie ervan in de schoolwerking. De betrokkenheid van het schoolbestuur, het complementaire directieteam en de deskundige ondersteuning van coördinatoren, leerlingenbegeleiders en logistieke medewerkers faciliteren en garanderen verdere onderwijsvernieuwing, zorg voor kwaliteit en de beoogde eenmaking van de school. In dit eenmakingsproces zijn door alle betrokkenen al belangrijke stappen gezet en er blijkt globaal voldoende bereidheid om de beweging verder af te ronden. De schoolleiding is zich ervan bewust dat het veranderingsmanagement slechts kan worden verdergezet als aan de personeelsleden voldoende tijd en ruimte gegeven wordt.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie - Bovenbouw. Voor Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie - Middenschool is het advies beperkt gunstig op grond van het tekort in de leerplanrealisatie voor de vakken socio-economische initiatie en techniek. De school respecteert de onderwijsreglementering en ze schenkt voldoende aandacht aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	klassieke studiën
Graad 1 B	natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Decoratie - Verzorging-voeding	natuurwetenschappen	specifiek gedeelte
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	socio-economische initiatie
Graad 1 Sociale en technische vorming	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate en met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de
Doelgerichtheid inspanningsverplichting voor VOET.

De school hanteert in de drie graden een gemeenschappelijke aanpak. De school kadert de VOET-werking in haar pedagogisch project en houdt daarbij rekening met de eigenheid van het leerlingenpubliek. Ze richt zich zowel op de eindtermen van de stam als op alle VOET-contexten. De huidige aanpak startte met de invoering van de geactualiseerde VOET in 2010. De VOET krijgen invulling in de vakken en tijdens een ruim aanbod aan activiteiten en projecten. In een overzichtelijk draaiboek concretiseert de school haar visie op VOET in operationele doelstellingen. Het draaiboek omvat acties op beleidsniveau, gekoppeld aan een tijdpad.

Om doelgericht de VOET te kunnen nastreven, brengt de school de verschillende bijdragen in kaart. De registratie gebeurt doordacht en kwaliteitsvol. Daardoor kan de school lacunes op het niveau van de individuele VOET of bij de leerlingengroepen accuraat bijsturen.

Ondersteuning De organisatiestructuur staat garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET.

De school stelt een aantal uren uit het lestijdenpakket ter beschikking aan twee VOET-coördinatoren, die met veel inzet het VOET-beleid mee ontwikkelen en de uitvoering ervan op volledigheid toetsen.

Vanuit een traditie van aandacht voor brede vorming draagt het lerarenteam actief bij aan de inspanningsverplichting voor VOET. Geregelde communicatie via diverse kanalen en aandacht voor het vermijden van planlast zorgen voor een breed draagvlak.

De leraren worden technisch en inhoudelijk ondersteund bij het registreren van de VOET uit vakken, activiteiten en projecten. De coördinatoren bewaken sterk de kwaliteit van de registratie.

Doeltreffendheid Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt nog niet systematisch, waardoor vooral op het vlak van uitvoering de bijstellingen beperkt blijven.

Het VOET-beleid wordt geregeld geëvalueerd en bijgestuurd. De evaluatie leidt jaarlijks tot drie prioritaire doelstellingen en concrete acties. Zo werd na consultatie van de leraren de registratiemethode gebruiksvriendelijker gemaakt. De VOET-coördinatoren verfijnden in samenwerking met vak- en werkgroepen de inhoudelijke kwaliteitstoets. Die laat toe de doeltreffendheid van de VOET-bijdragen in de vakken na te gaan.

De meeste projecten en activiteiten worden geëvalueerd, maar de evaluatie is niet expliciet gekoppeld aan VOET. Daardoor krijgt de school te weinig zicht op de reële bijdrage ervan aan de individuele VOET. Daarnaast laat deze aanpak niet toe om sterk overlappende VOET-activiteiten te detecteren.

Ontwikkeling De professionalisering maakt integraal deel uit van een optimale kwaliteitszorg m.b.t. de inspanningsverplichting voor VOET.

De VOET-coördinatoren scholen zich geregeld bij en delen hun expertise met het schoolteam. Meerdere personeelsleden volgen gericht nascholing rond eindtermen van de stam en van de contexten. Aan het opstarten van nieuwe activiteiten of projecten m.b.t. VOET wordt doelgericht nascholing gekoppeld.

Socio-economische samenleving Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd.

De school streeft deze eindtermen na tijdens een aantal projecten en in meerdere vakken. Dat gebeurt voornamelijk in de vakken economie en socio-economische initiatie, maar ook aardrijkskunde, geschiedenis, mavo en PAV leveren een relevante bijdrage. In het vak godsdienst komt de armoedeproblematiek aan bod. De school speelt adequaat in op een aantal hiaten in het aanbod van deze VOET bij de aso- leerlingen die geen economische studierichting volgen. Ze richt als compensatie in het laatste leerjaar aso voor alle leerlingen een seminarie economie in. Daarin worden vooral de VOET nagestreefd die anders weinig of niet aan bod komen. Het seminarie omvat de meeste VOET rond welvaart en welzijn, prijsvorming op productmarkten, economie in transitie en budgetbeheer.

Uitvoering
Lichamelijke gezondheid en veiligheid

Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd.

De school streeft deze eindtermen hoofdzakelijk na in het kader van haar gezondheidsbeleidsplan, dat werd opgesteld door de werkgroep Gezondheidsbeleid, waar personeelsleden uit meerdere vakgebieden deel van uitmaken. Het gezondheidsbeleidsplan richt zich met een waaier aan activiteiten op doelstellingen rond bewegen, genots- en geneesmiddelen, hygiëne, relaties en seksualiteit, stress en emoties, veiligheid en voeding. Het omvat alle eindtermen uit de VOET-context 'Lichamelijke gezondheid en veiligheid'. De school streeft het bereik van deze VOET bij alle leerlingen na en houdt daarbij rekening met hun leeftijd en ontwikkeling. Ze legt hierbij ook verbanden met de eindtermen van de stam. Bijkomend leveren ook de wetenschaps- en verzorgingsvakken een substantiële bijdrage aan de VOET over 'eigen lichaam en lichaamsbeweging', 'voeding' en 'gezondheidsrisico's'.

3.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

Het aanbod is leerplangericht en volledig. De uitrusting voldoet. De evaluatie levert betrouwbare scores op. De leerbegeleiding verloopt in een krachtige leeromgeving.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

In de beide leerjaren komen alle thema's aan bod. De doelstellingen worden goed leerplangericht uitgewerkt. Het terreinwerk krijgt, aansluitend bij de les, de vereiste tijdsbesteding en een passende vormgeving om de bijhorende doelstellingen te realiseren. Ook tijdens de les is de aandacht voor de eigen leefomgeving groot. Het aanbod kent een grote diepgang voor de basisdoelstellingen en wordt nog aangevuld met verdieping. Door de combinatie daarvan met lesuitval tijdens vorig schooljaar kwam de realisatie van het laatste thema 'Bebouwing en bevolking' in een beperkt aantal lesgroepen onder druk. Er bleef te weinig lestijd over voor een kwaliteitsvolle behandeling. De aandacht voor actualiteit tijdens de les vervult de functie die het leerplan beoogt.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De minimale materiële vereisten zijn aanwezig, ze worden doelgericht ingezet. Het vaklokaal is goed ingericht en aangekleed. De ICT-uitrusting met internettoegang voor frontaal gebruik wordt veelvuldig gebruikt voor een rijke ondersteuning van de les.

Er is geen begeleid ICT-gebruik voor de leerlingen. De talrijke maatschappelijk relevante mogelijkheden die het vak biedt om een bijdrage te leveren aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT, worden daardoor niet benut. De beschikbaarheid van ICT-lokalen en de moeilijkheden om daarbij parallelle lesgroepen gelijk te behandelen worden aangehaald als verklaring. Op schoolniveau zijn de eerste stappen gezet om het gebruik van ICT door de leerlingen tijdens de les beter mogelijk te maken.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie gebeurt op basis van toetsen, taken en examens. Alle lesgroepen leggen nagenoeg eenzelfde examen af. De vragen zijn zorgvuldig geformuleerd en voorzien van de puntentelling. De bevraging bevat een variatie aan vraagvormen, veelal gebaseerd op atlasgebruik en bijkomend, nieuw bronnenmateriaal. De ongewenste invloed van overbodige terminologiekennis en categorisering op de resultaten wordt vermeden door de selectie van passende vraagvormen en formuleringen. De vragen zijn in grote mate afgestemd op het juiste beheersingsniveau. Daardoor toetst men sterk de mate waarin de leerlingen de doelstellingen bereiken.

De examens bevatten zowel eenvoudige als moeilijke vragen over de basis- en uitbreidingsdoelen. De mate waarin naar vaardigheden en inzicht gepeild wordt, maakt het geheel vrij uitdagend. De behaalde scores tonen evenwel aan dat dit peil de leerlingen niet in moeilijkheden brengt. Door hergebruik van identieke vragen in diverse toetsen ontstaat wel het risico dat leerlingen zich niet op de beste wijze voorbereiden.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen beschikken over een atlas en goed gestructureerd cursusmateriaal dat afgestemd is op de eigen omgeving. Ook het terreinwerk wordt ondersteund met duidelijk bronnenmateriaal. Door middel van onderwijsleergesprekken op basis van geprojecteerde bronnen, afgewisseld met leerlingactieve werkvormen, verwerken de leerlingen de inhoud. De leerlingenpopulatie is overwegend kansrijk. Gezien het behoorlijke peil van de evaluatie, tonen hun resultaten voor het vak aan dat de contextrijke aanpak in een krachtige leeromgeving – op het ICT-gebruik door leerlingen na – hen in grote mate de leerplandoelstellingen laat bereiken. De leerlingen weten goed wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Duidelijke afspraken en studietips leiden hen bij hun voorbereiding. De leerlingen kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens. Door de behoorlijke resultaten is de nood aan curatieve remediëring beperkt.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De vakgroep werkt formeel en informeel samen binnen de graad, maar ook over de graden heen. Hij vormt zo een professionele leer- en werkgemeenschap die op basis van leerplanstudie cursusmateriaal, terreinwerk, opdrachten en examens ontwikkelt. De leden van de vakgroep genoten een passende opleiding en volgen talrijke nascholingen. Input vanuit die vorming, reflectie en overleg leiden tot een gericht, dynamisch traject met continue aanpassingen om de leermiddelen en het gebruik ervan te optimaliseren. Die inspanningen resulteren in beklijvend aardrijkskundeonderwijs.

3.1.1.3 Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar Decoratie – Verzorging-voeding (leerplan D/2003/0279/011)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voor alle leerplancomponenten evenwichtig en nagenoeg volledig aangeboden. De evaluatie is voldoende representatief. De leerlingen worden goed begeleid. De resultaten zijn goed.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	<p>De documenten getuigen van een volledig aanbod en een evenwichtige verdeling van de leerplandoelstellingen. De verschillende thema's waarrond de leerplandoelstellingen per vak zijn geclusterd, komen inhoudelijk aan bod. Nog niet alle lessen sluiten voldoende aan bij het beheersingsniveau zoals aangegeven in het leerplan. De geïntegreerde aanpak die het leerplan voorschrijft, staat nog aan het begin van een ontwikkelingsproces.</p>
---	---

Binnen de vakken voeding en zorg voor leef- en woonsituatie is er voldoende aandacht voor het inoefenen en het ontwikkelen van vaardigheden met het oog op de totale ontwikkeling van de leerling. Hierbij gaat er redelijke aandacht naar zelfzorg en planmatig handelen. Het probleemoplossend denken in functie van de realisatietechnieken komt echter nog te beperkt aan bod. De decoratieve/functionele werkopdrachten blijven meestal beperkt tot het uitvoeren van een door de leraar opgesteld stappenplan en nodigen daardoor slechts beperkt uit tot creatieve ontwikkelingen bij de leerlingen. Voor voeding is er een opbouw van eenvoudige maaltijdvormen naar meer complexe maaltijdbereidingen. Hierbij gaat er voldoende aandacht naar het gebruik van een voedingsvoorlichtingsmodel.

Door het strikt volgen van het leerboek ligt voor personenzorg de nadruk soms te veel op een theoretische benadering van de leerinhouden. Tevens vormen de beschikbare lokalen een belemmerende factor (zie uitrusting) voor de uitvoering van sommige zelfzorgactiviteiten zoals het wassen van de haren, voetbad, ... Kansen om ervarings- en vaardigheidsgericht te leren blijven hierdoor beperkt. Met betrekking tot het inzetten van ICT mogelijkheden gaan er kansen verloren, onder meer voor 'het verwerven en verwerken van informatie om zelfstandige en gezondheidsbevorderende keuzes te kunnen maken'.

Daarnaast gaat er te weinig aandacht naar de leerplandoelstellingen met betrekking tot 'het vergelijken van producten wat betreft doel en prijs'.

De afstemming van de leerinhouden op het profiel van het beroepenveld en de daarbij aansluitende beroepssectoren gebeurt meestal vanuit vakoverschrijdende projecten, naast klas- en individuele opdrachten. Op deze wijze kunnen leerlingen een gemotiveerde studiekeuze maken.

<p>Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i></p>	<p>De beschikbare infrastructuur voor de component personenzorg beantwoordt niet aan de vereisten van het leerplan. De beperkte ruimte van het klaslokaal biedt geen mogelijkheden om in kleine of grote groepen thematisch te werken of om activerende werkvormen aan te bieden. Een zone voor praktijk ontbreekt en documentatiemateriaal is niet standaard aanwezig. Er is geen nutsvoorziening voor koud en warm water. Niet alle lokalen beschikken over een beamer en computer.</p>
<p>Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i></p>	<p>De permanente evaluatie is globaal genomen voldoende valide. Er zijn geen vaste afspraken gemaakt in verband met een leerplangerichte puntenverdeling voor kennis, vaardigheden en attitudes. Dit komt vooral tot uiting bij het vak personenzorg waar toetsen voor bepaalde leerstofgehelen nog te kennisgericht zijn. De gehanteerde puntenverdeling is bij deze toetsen niet steeds evenwichtig, waardoor uitbreidingsvragen soms een te groot gewicht krijgen in de evaluatie. Vaardigheidsgerichte evaluatie maakt nog te beperkt deel uit van het geheel. De leerlingen krijgen bij iedere opdracht kans tot zelfevaluatie naast de evaluatie van de leraar. De school besteedt heel wat aandacht aan het informeren van de leerlingen en de ouders over de leerprestaties door middel van de rapporten, het digitaal schoolplatform en de oudercontacten. De rapportcommentaren zijn vooral vaststellend en aanmoedigend.</p>
<p>Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i></p>	<p>De lessen sluiten over het algemeen voldoende aan bij de leefwereld van het doelpubliek. Er heerst een open klasklimaat waarbij de leerlingen ruimte krijgen tot interactie. Dit komt het leef- en leerklimaat ten goede. Er is nog te weinig aandacht voor binnenklasdifferentiatie, integratie van ICT en vernieuwende actieve werkvormen. Behalve voor personenzorg compenseert de interactieve aanpak voor een deel dit tekort. De leraren maken ruim gebruik van aanschouwelijk materiaal om het leerproces te ondersteunen. Het eenzijdig gebruik van een leerboek als leidraad stimuleert het zelfgestuurd leren te weinig. De leerbegeleiding is voldoende afgestemd op leren leren.</p>
<p>Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i></p>	<p>Er is aandacht voor het volgen van bijscholingen vooral in functie van de evaluatiepraktijk en het competentiegericht leren. De vakgroep toont hierbij een professionele inzet en bereidheid tot het verbeteren van onder meer de evaluatiepraktijk en het uitzetten van leerlijnen over de graden heen. Het uitgaan van ervaringsgericht en geïntegreerd werken zijn nog uitdagingen voor de toekomst.</p>

3.1.1.4 Klassieke studiën in 1A in het keuzegedeelte en Latijn in de basisoptie Latijn (leerplan D/2011/7841/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen en -inhouden worden in voldoende mate gerealiseerd voor Latijn. Voor de initiatie Grieks wordt een beperkt aantal leerinhouden grammatica niet behandeld. De evaluatie is globaal voldoende valide. De vereiste materiële middelen zijn voorhanden.

Onderwijsaanbod De leerinhouden grammatica worden voldoende vanuit het valentieprincipe van het leerplan aangereikt. Valentiegrammatica wordt consequent en systematisch als ordeningskader gehanteerd. Er zijn in de vakgroep afspraken voor het zesjarige curriculum over terminologie en afkortingen. Er zijn geregeld oefeningen over het afbakenen van woordgroepen en over tekstmarkering, maar deze worden nog niet systematisch gekoppeld aan hun betekenis en meer bepaald aan lectuur.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De nieuwe leerinhouden grammatica worden overwegend inductief aangebracht. Er zijn enkele voorbeelden van goede praktijk voor een zelfstandige inductieve verwerking, maar de leerlingen blijken nog te weinig vertrouwd met deze vorm van begeleid zelfstandig leren. Meestal volgen de leraren het inductieschema uit het leerboek, maar de leerlingen bouwen de inductie onvoldoende zelf op. Het inoefenen en verwerken van de leerinhouden gebeurden tot nog toe nog te veel buiten tekstcontext, maar meer leatuurgericht oefenmateriaal is in volle ontwikkeling. De initiatie Grieks blijft beperkt tot het aanleren van het alfabet en een reeks Griekse woorden die voortleven in moderne talen. De leerinhouden grammatica werden de voorbije schooljaren niet aangereikt.

Het aanbrengen van het vocabularium verloopt overwegend buiten tekstverband. Er is vooral aandacht voor ordening en systematiek, maar ook het voortleven van het Latijnse vocabularium en woordvorming en -verwantschap komen aan bod. Recentelijk is ook hier een ommezwaai naar een meer geïntegreerde aanpak.

Lectuur komt met een voldoende aantal leesteksten aan bod. Tijdens de leatuurlessen volgen de leraren de leesstrategie uitgewerkt in de vakgroep. Men kiest voor een lineair-dynamische lectuur met aandacht voor het verwachtingspatroon, de tekststructuur met signaal- en verwijzwoorden, de valentiewaarde van de werkwoorden en de woordorde. Dit document is evenwel nog onvoldoende uitgewerkt om de leerlingen in een zesjarig curriculum op basis van een vaste strategie te leren lezen.

Voor cultuur worden voldoende items behandeld. De lessen worden degelijk ondersteund door beeldmateriaal. Vooral in het tweede leerjaar gaat aandacht naar films en jeugdliteratuur over de klassieke wereld. Een aantal intra- en extramurale activiteiten wordt zorgvuldig voorbereid en verwerkt in schrijfopdrachten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is in evolutie. Vooral voor grammatica en vocabularium zijn er zowel in de kleine toetsen als in de repetitietoetsen en de examens nog heel wat restanten van de traditionele bevraging buiten zins- en tekstverband, maar stilaan groeit het gewicht van meer leatuurgerichte opdrachten. De leerlingen werken geregeld aan leatuurtaken, maar de verwerkingwijze spoort niet volledig met de opdracht voor leesvaardigheid die bij de examens systematisch wordt voorgelegd. De vakgroep plant een proef over de uitspraak van het Latijn.

De vakgroep heeft gewichten vastgelegd voor de verschillende leerplancomponenten in de examens, maar nog niet voor de cijfers dagelijks werk. Op deze manier wegen de frequente kleine toetsen over vocabularium en grammatica op louter kennisniveau te zwaar door in het eindresultaat.

De repetitietoetsen en examens zijn voor alle parallelgroepen identiek. Er is evenwel geregeld een hergebruik van de examenopgaven. Positief scoren het zelfevaluatie- en reflectiedocument voor de leerlingen bij de examens en het vakrapport waarin leerinhouden en vaardigheden die de leerlingen onvoldoende beheersen, worden aangevinkt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Tijdens de lessen heerst een positief leef- en leerklimaat waarin de leerlingen gestimuleerd worden om actief aan het leerproces te participeren. Preventief geven de leraren Latijn in het eerste leerjaar een aantal lessen over leren leren. Op het digitale schoolplatform zijn er studietips, leerstofoverzichten, leidraden voor het studeren van repetitietoetsen en examens, met voorbeelden van vraagstelling, voorhanden. Remediërend zijn er geen ingeroosterde inhaallessen, maar de leerlingen kunnen voldoende een beroep doen op de leraren voor extra ondersteuning en remediëringsoefeningen. Er is een map 'gedifferentieerd werken' met aanvullende opdrachten.

Binnen de vakgroep zijn leerlijnen voor de drie graden uitgewerkt, maar die betreffen veeleer afspraken over de spreiding van de leerinhouden dan afspraken over (de groei van) kennis en vaardigheden doorheen het curriculum.

In alle lesgroepen variëren de resultaten van zeer goed tot onvoldoende voor enkele leerlingen. In het eerste leerjaar stappen geregeld leerlingen met een zwak of onvoldoende resultaat na het eerste trimester over naar een lesgroep zonder Latijn.

Uitrusting De school stelt geen vaklokaal ter beschikking. De vakgroep is hiervoor wel vragende partij, vooral om de leermiddelen op een vaste plaats te kunnen bewaren. De leslokalen zijn uitgerust met een computer en beamer, maar de projectiemogelijkheid is niet altijd optimaal. De leraren maken actief en frequent gebruik van de digitale middelen. Heel wat les- en oefenmateriaal en de lerarenagenda zijn via het digitale schoolplatform ter beschikking van de leerlingen gesteld. De leerlingen beschikken over voldoende ICT-vaardigheden om het schoolplatform te raadplegen.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Alle vereiste leermiddelen zijn voorhanden. De school beschikt over een mooi aanbod van films en jeugdliteratuur.

Deskundigheidsbevordering Binnen de vakgroep is er frequent overleg, vooral tussen de leraren van de eerste graad. Deze samenwerking resulteert in een gezamenlijke aanpak voor de lessen en gedeeld les- en evaluatiemateriaal. Op geregelde basis zijn er vergaderingen met de leraren van de tweede en derde graad. Het overleg handelt over organisatorische en vakinhoudelijke afspraken.

Overleg

Vorming

De leraren volgen geregeld nascholing, vooral over nieuwe leerplannen en leerboeken. Er is voldoende deskundigheid aanwezig om in samenwerking met de leraren van de tweede en derde graad het taalonderwijs en de evaluatie verder leatuurgericht uit te werken en om de leatuurmethode te verfijnen.

3.1.1.5 Natuurwetenschappen in de A- en de B-stroom (leerplannen D/2010/7841/001 en D/2010/7841/003)

Voldoet

Het onderwijsaanbod, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding zijn voorbeelden van goede praktijk. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie. De leerlingresultaten tonen aan dat de leerlingen zowel in de A- als in de B-stroom de leerplandoelstellingen bereiken.

Onderwijsaanbod De leerlingen krijgen alle leerplandoelstellingen aangeboden en de beschikbare lestijd wordt evenwichtig verdeeld over de leerplanonderdelen. Het onderwijs is gericht op natuurwetenschappelijke vorming en speelt in op de intrinsieke nieuwsgierigheid van de leerlingen. Het aanbod vertrekt vanuit de beginsituatie en de voorkennis van de leerlingen. Het is zowel in de A- als in de B-stroom afgestemd op het veeleer sterke potentieel van de leerlingen, waardoor in alle lesgroepen een hoger beheersingsniveau wordt bereikt dan wat de leerplannen als basis verwachten. In de B-stroom worden de doelstellingen niet alleen nagestreefd maar ook gerealiseerd.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In het aanbod staan de algemene doelstellingen over wetenschappelijke vaardigheden en over wetenschap en samenleving centraal. De leerstrategieën uit de leerplannen worden vertaald naar de praktijk. Er is veel aandacht voor de toepassing van de leerinhouden in het dagelijks leven, maar ook voor het aanwakkeren van belangstelling voor de kenmerken van natuur en materie en van respect voor mens en leefomgeving. De lessen worden visueel ondersteund door demonstratieproeven en digitaal beeldmateriaal. De leraren zorgen voor een innovatief aanbod aan activiteiten die de leerplanrealisatie nog versterken.

In de A-stroom krijgen de leerlingen veel kansen om de essentiële stappen van de natuurwetenschappelijke methode te verkennen. Tijdens een ruim aanbod aan demonstratie- en leerlingexperimenten en terreinwaarnemingen leren ze onder begeleiding onderzoekbare vragen en hypothesen stellen, gegevens verzamelen en hanteren en over de bekomen resultaten rapporteren en reflecteren. Hierbij oefenen ze het correct toepassen van grootheden en eenheden en ICT-vaardigheden.

Ook in de B-stroom is het aanbod gericht op actieve inbreng van de leerlingen. Tijdens demonstratieproeven en eenvoudige onderzoekjes leren de leerlingen gericht waarnemen, metingen uitvoeren, veronderstellingen toetsen en tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De beschikbare infrastructuur en de leermiddelen ondersteunen de leerplanrealisatie en ze worden efficiënt ingezet. De school scheidt financiële ruimte om de uitrusting af te stemmen op de vereisten van de leerplannen en op hedendaags onderwijs. De integratie van ICT in het onderwijsproces is sterk. De wetenschapslokalen voor de eerste graad vormen een aangename leer- en werkomgeving en hebben een actuele uitstraling.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school organiseert toetsen en examens in de A-stroom en permanente evaluatie op basis van opdrachten en toetsen in de B-stroom. De inhoudelijke invulling van de evaluatie is gericht op alle leerplandoelen en op de leerstrategieën die de leerplannen vooropstellen. De verschillende leerplanonderdelen komen in de evaluatiepraktijk evenwichtig aan bod. De opgaven van toetsen en examens zijn gevarieerd en helder geformuleerd. Ze worden gekaderd in levensechte en relevante contexten.

Het beheersingsniveau stemt overeen met dat van het aanbod en ligt dus hoger dan de basisverwachting van de respectieve leerplannen. De leerlingresultaten zijn gunstig, jaartekorten komen slechts uitzonderlijk voor. De leerlingresultaten in relatie tot het kwaliteitsvolle aanbod en de valide evaluatiepraktijk tonen aan dat een meerderheid van de leerlingen de leerplandoelstellingen bereikt.

De leerlingevaluatie is ingebed in het leerproces. Zelf- en peerevaluatie versterken de aandacht van de leerlingen voor het eigen leerproces en stimuleren hen om hierin eigen verantwoordelijkheid te nemen. De evaluatiecriteria zijn transparant en de leerlingen weten hoe hun rapportcijfer tot stand komt.

Leerbegeleiding De preventieve en de curatieve leerbegeleiding zijn sterk uitgebouwd. De leraren baseren zich voor de begeleiding op de beginsituatie van de individuele leerlingen.

Preventief
Curatief

Het studiemateriaal en de opbouw van de lessen zijn gestructureerd en beantwoorden aan het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. In de B-stroom is er bijkomende aandacht voor concretisering en visualisering. De mondelinge en geschreven instructietaal zijn verzorgd en gericht op het verhogen van de taalvaardigheid en de kennis van het vakjargon. Door het veelvuldig inzetten van activerende werkvormen, is de betrokkenheid van de leerlingen groot en worden verschillende leerstijlen en talenten aangesproken. De studiebegeleiding omvat in beide structuuronderdelen een waaier aan initiatieven. De leerlingen krijgen leerstrategieën aangeboden, leren samenvattingen maken en zichzelf toetsen via herhalingsoefeningen. De leraren benutten het digitale platform onder meer voor het aanbieden van extra beeldmateriaal, oefeningen met verbeterleutels en ondersteunend studiemateriaal. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. De schoolgebonden afspraken voor leerlingen met een leerstoornis worden consequent nagekomen.

De leerlingen krijgen uitgebreide, individuele feedback op hun prestaties. De feedback is doelgericht, positief geformuleerd en indien nodig gekoppeld aan concrete remediëringsopdrachten.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking voor natuurwetenschappen in de eerste graad is sterk uitgebouwd. Via nascholing en contacten met de pedagogische begeleidingsdienst versterken de betrokken leraren hun reeds aanwezige competenties. Hun vakdeskundigheid en professionele samenwerking leiden tot een kwaliteitsvol onderwijsproces. De vakgroep beschikt over een groot reflecterend vermogen.

Beginsituatieanalyse
Vorming
Overleg

Recentelijk investeert de school ook in vak- en graadoverstijgende vakgroepwerking. Daardoor kan de expertisedeling met de bovenbouw versterkt worden. De inzet, de bereidheid tot professionalisering en het reflecterend vermogen van de betrokken leraren borgen een verdere kwaliteitsvolle aanpak.

3.1.1.6 Socio-economische initiatie (SEI) in de A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet niet

Onderzoekend leren en de dwarsverbindingen tussen socio-economische initiatie en wetenschappelijk werk komen onvoldoende aan bod. De evaluatie sluit onvoldoende aan bij het leerplanconcept dat op onderzoekend leren gericht is.

Onderwijsaanbod Voor SEI vraagt het leerplan dat leerlingen door onderzoekend leren kennis maken met een aantal maatschappelijke fenomenen waarmee de leerlingen geconfronteerd worden. De vakgroep komt onvoldoende tegemoet aan deze doelstelling. De leerplandoelstellingen SEI 1, 2 en 3 worden zeer kennisgericht en leraargestuurd aangeboden. De vakgroep activeert de leerlingen onvoldoende via opdrachten of begeleid zelfstandig leren. Zelf informatie leren verwerken en de nodige verbanden leggen om tot oplossingen te komen, maakt slechts beperkt deel uit van de lesaanpak. De grootte van de verschillende lesgroepen laat echter moeilijk toe om deze leerplandoelen optimaal te realiseren.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen werken bijna uitsluitend via de projecten aan onderzoekend leren. Ze maken hierbij wel voldoende kennis met een aantal maatschappelijke fenomenen waarmee de leerlingen geconfronteerd worden als individu, in het gezin en in de gemeenschap. Een aantal beoogde doelstellingen – het onderscheiden van verschillende fasen bij onderzoek (MW 1), het uitvoeren van onderzoek (MW 3), het verwoorden van de waarnemingen (MW 6), het formuleren van een hypothese en het construeren van een model (MW 7) – komen echter te beperkt aan bod.

Het leerplan vraagt tevens om dwarsverbindingen te bouwen tussen SEI en wetenschappelijk werk (WW). Beide vakken organiseren afzonderlijk de projecten waarbij de doelstellingen rond wederzijdse beïnvloeding van wetenschappelijke disciplines (MW 9) weinig centraal staan.

De leraren besteden voldoende aandacht aan actualiteit binnen hun lessen maar bieden geen verdere verwerking via actualiteitsopdrachten. Tot op heden organiseerde de vakgroep geen bedrijfsbezoek. Hierdoor blijft het realiteitsgerichte karakter van de leerplanrealisatie beperkt.

De vakgroep maakt vakoverschrijdende afspraken omtrent het aanleren van een aantal wiskundige vaardigheden zoals procentberekening en het tekenen van grafieken.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De verschillende klasgroepen beschikken elk over een vast klaslokaal waarin de uitrusting voldoet. Deze lokalen zijn voorzien van projectiemogelijkheid en de leraren beschikken over voldoende ondersteunende leermiddelen. De grootte van de lesgroepen en de frontale opstelling binnen de lokalen belemmeren echter het gebruik van de door het leerplan gevraagde activerende werkvormen. De vakgroep maakt slechts in beperkte mate gebruik van de aanwezige ICT-infrastructuur voor leerlinggebonden opdrachten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie gebeurt hoofdzakelijk aan de hand van toetsen en examens die peilen naar kennis en toepassingsvaardigheden. De vakgroep legt hierbij echter de klemtoon op het verwerven van grotere hoeveelheden kennisgerichte leerstof. Aandacht voor en evaluatie van onderzoekend leren, waarbij het niet enkel mag gaan om productevaluatie, maar ook om evaluatie van het leerproces, komen onvoldoende tot uiting binnen de totale evaluatie. Ook de vaardigheden (MW 1 – 10) en (vak)attitudes (MW11 -15) komen in verhouding onvoldoende aan bod.

De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten voor de andere vakken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces door het organiseren van periodieke toetsen om de basisinhouden te laten beheersen. De leraren wijzen de leerlingen erop hoe zij de leerstof kunnen instuderen. Na toetsen en examens is er aandacht voor feedback. Remediëring gebeurt voor het grootste deel via een vrijblijvend aanbod van gerichte remediëringsoefeningen. Bijkomende remediëring kan ook op initiatief van de leerling binnen een huiswerkklas. De resultaten van de leerlingen geven aan dat ze goed voorbereid zijn op de summatieve evaluatie via drie examens. Bij de lesopbouw is er aandacht voor het leren schematiseren (via slotsom, soms thuis voorbereid en klassikaal besproken) en het leren markeren.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

De leraren leveren inspanningen om de eigen deskundigheid verder te ontwikkelen. Toch is er nood aan verdere professionalisering voor SEI. De vakgroep wisselt didactisch materiaal uit, ontwikkelt projecten en stelt samen de toetsen en examens op. De leraren gaan sinds dit huidige schooljaar kritisch om met het leerboek en werken voor een aantal thema's eigen materiaal uit. Dit vormt samen met gevolgde nascholingen de belangrijkste basis voor de deskundigheidsbevordering binnen de groep leraren.

De vakgroep staat echter nog voor een aantal belangrijke uitdagingen. Ten eerste het voeren van een grondige leerplanstudie om de professionaliteit te verhogen. Verdere uitdagingen zijn de uitwerking van de leerlijn onderzoekend leren naar de tweede en derde graad toe en het zoeken naar de meeste optimale evaluatiepraktijk binnen de visie van het leerplan. Ook het tot stand brengen van overleg en samenwerking tussen de leraren SEI en WW in het kader van de ontwikkeling van gemeenschappelijke projecten is een duidelijke meerwaarde.

De vakgroep doet een beroep op de pedagogische begeleider.

3.1.1.7 Techniek in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. Er ontbreken nog enkele minimale materiële vereisten. De evaluatiepraktijk is niet valide.

<p>Onderwijsaanbod</p> <p><i>Volledigheid</i></p> <p><i>Evenwicht</i></p> <p><i>Beheersingsniveau</i></p> <p><i>Samenhang</i></p>	<p>De algemene doelstelling om een technisch proces te doorlopen waarbij de leerlingen keuzes leren maken en de juiste en/of gepaste hulpmiddelen op verantwoorde en/of milieubewuste en/of veilige wijze leren gebruiken wordt niet in voldoende mate gerealiseerd. De attitude voor correct en veilig gebruik van gereedschappen, machines en materialen bij het maken en realiseren is nog in onvoldoende mate aanwezig. Er wordt, mede door gebrek aan gepast gereedschap in functie van de gekozen projecten, niet ergonomisch en soms onveilig en met het verkeerde gereedschap en/of machines gewerkt bij het zagen en het boren. Hierdoor wordt de leerplandoelstelling om technische systemen zorgzaam, doelgericht, veilig en ergonomisch te gebruiken nog niet in voldoende mate gerealiseerd. De leerplandoelstellingen i.v.m. sturingen, regelingen, technische beroepen en de beïnvloeding van techniek en samenleving krijgen nog onvoldoende aandacht.</p>
--	--

De leraren bieden techniek aan via talrijke projecten waarin de toepassingsgebieden constructie, transport, informatie en communicatie en energie aan bod komen. Het toepassingsgebied biochemie kwam vorig schooljaar klasafhankelijk niet of summier aan bod. Het hanteren komt voldoende aan bod via verschillende uitgewerkte projecten. De leerlingen maken veel realisaties, waarbij ze vrijwel uitsluitend vertrekken van sterk gestuurde, gesloten en eenvoudige opdrachten. Het leerproces verloopt hierdoor onvoldoende proefondervindelijk en weinig zelfstandig. Verscheidene groepen zijn te groot voor een optimale begeleiding binnen de beperkte vaklokaalruimte. Onderzoekende, ontwerpende en probleemoplossende vaardigheden worden nog onvoldoende ontwikkeld. Door onvoldoende aandacht te geven aan het ontwerpen leren de leerlingen te weinig een probleem benaderen vanuit verschillende invalshoeken. Ze geraken hierdoor niet bedreven in het nadenken over en het formuleren van criteria waaraan de realisatie (het technisch systeem) dient te voldoen. De leerlijn van sterk gestuurde eenvoudige opdrachten naar meer open en complexere techniekprojecten is nog onvoldoende merkbaar. Hoewel de leraren inspanningen doen om extra projecten uit te werken, blijkt dat de leerlingendocumenten momenteel nog onvoldoende afgestemd zijn op de leerplandoelstellingen. De integratie van ICT bij de onderzoeksopdrachten en realisaties wordt nog onvoldoende gerealiseerd. De gehanteerde methodiek leidt overwegend tot realisaties die louter maakopdrachten zijn, wat niet conform de verwachtingen van het leerplan is.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Op één lesgroep na zijn de lessen georganiseerd in blokken van twee lessen, wat het leerplangericht en projectmatig werken faciliteert. De leraren geven echter vaak les aan groepen van meer dan twintig leerlingen. Deze groeps-grootte overstijgt de pedagogische aanbeveling uit het leerplan om het aantal leerlingen voor een leraar per lesactiviteit te beperken tot twaalf à zestien. Voor verscheidene lesgroepen wordt er een tweede leraar of secretariaatsmedewerker als extra begeleider ingezet, maar door het plaatsgebrek en de manier waarop de leeractiviteiten georganiseerd worden en/of de ontbrekende affiniteit met het vakgebied resulteert dit niet in een optimale begeleiding. Het lokaal is ingericht met vier werktafels zonder opspanmogelijkheden voor de werkstukken. De mogelijkheden om actief en constructief leren te organiseren zijn beperkt. De leraren plannen heel wat sterk gestuurde en gesloten projecten waarbij de meeste toepassingsgebieden aan bod komen. Een methodiek waarbij via open projecten verscheidene toepassingsgebieden en dimensies geïntegreerd aan bod komen, is er nog niet. De keuzes die de vakgroep maakt, worden soms veeleer ingegeven door organisatorische bekommernissen dan door een pedagogisch-didactische en doeltreffende benadering.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt niet over het nodige gereedschap en machines die behoren tot de minimale materiële vereisten. Zo ontbreken o.a. steeksleutels, ringsleutels, krasnaalden, puntslagen, plaatschaar, spanklem aan de boormachine, kabelschoentangen, universeel meettoestel, figuurzaaghoogteregeling, bankschroeven of houtklemgereedschap, zaagmachine en schuurmachine. In het technieklokaal is geen computer per drie leerlingen (en printer) beschikbaar (conform de verwachtingen van het leerplan), maar de leerlingen kunnen wel occasioneel gebruik maken van een computerlokaal en tablets of laptops in het vaklokaal om dit tekort op te vangen. Hoewel het lokaal en de materiële uitrusting het actief leren mogelijk maken, remmen de groeps-grootte en de onderwijsorganisatie (waarbij alle leerlingen op hetzelfde moment dezelfde opdracht uitwerken) dit af.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is niet valide. Op het vlak van de toepassingsgebieden kent de evaluatiepraktijk een gelijkaardig beeld als het onderwijsaanbod. Niet alle toepassingsgebieden komen evenwichtig aan bod en de evaluatie is nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het oriënterend karakter van het vak techniek komt nog onvoldoende tot zijn recht.

Voor verscheidene projecten, het in gebruik nemen en het evalueren hebben de leraren bruikbare documenten met criteria ontworpen. De leraren baseren de evaluatie van de dimensie hanteren op de projectrealisaties van de leerlingen. Hiervoor gebruiken ze een evaluatieschema met voldoende aandacht voor de onderdelen kennis, attitude, praktijk en inzicht. Leerlingen vullen dit document eerst in als zelfevaluatie. De leraar vult dit vervolgens aan met zijn eigen evaluatie en bespreekt het geheel met de leerling. De leerling wordt hierdoor sterk betrokken in zijn/haar evaluatieproces. De werkwijze is transparant. De meeste leerlingen halen goede punten voor het vak en tekorten zijn uitzonderlijk.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren maken gebruik van aangekocht cursusmateriaal voor de theoretische ondersteuning, dat aangevuld wordt met sterk gestuurde en vooraf uitgewerkte projecten. Het taalgebruik in het lesmateriaal is afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Qua inhouden en/of beheersingsniveau zijn de inhouden ervan onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De eigen aanvullingen vormen wel een goede aanzet voor een betere leerplangerichtheid. Tijdens de instructiemomenten overheerst een sterk gestuurd onderwijsleergesprek, op andere momenten werken de leerlingen gemotiveerd aan hun werkopdrachten. De meeste lesgroepen zijn te groot om alle leerlingen evenwichtig aan bod te kunnen laten komen en optimaal te kunnen begeleiden. Snelheidsverschillen tussen leerlingen worden opgevangen door leerlingen die sneller klaar zijn extra opdrachten of verdieping aan te bieden.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

Binnen de vakgroep is er stabiliteit in de opdrachten waarbij de lesuren onder drie leraren verdeeld zijn. De vakgroep heeft afspraken gemaakt om de samenwerking te bevorderen en te zorgen voor een gelijklopende werking in de verschillende klasgroepen. Er worden inspanningen geleverd om de gelijkgerichtheid en de professionaliteit te vergroten en om schooloverstijgend samen te werken. De overgang van technologische opvoeding naar het vak techniek is onvoldoende begeleid en de vakgroep is nog zoekende om een leerplangericht aanbod te verzekeren. Een grondige leerplanstudie is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Door de beperkte ervaring binnen de aangeboden toepassingsgebieden en/of het gebrek aan affiniteit vanuit de vooropleiding, hebben de leraren al inspanningen geleverd om zich op pedagogisch didactisch gebied na te scholen. Vakspecifieke nascholingen werden in mindere mate gevolgd. Om de vastgestelde tekorten op korte termijn weg te werken, heeft de vakgroep een goed uitgewerkt plan van aanpak en professionalisering voorgelegd. Deze planning, die mee ondersteund wordt door de directie, getuigt van een goede taakverdeling en een verhoogde leerplangerichte visie om het vak op te waarderen en de hiaten weg te werken.

3.1.1.8 Techniek in het eerste leerjaar B (leerplan D/2010/7841/020)

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen worden in voldoende mate gerealiseerd. De uitrusting voldoet en de evaluatie is valide.

<p>Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i></p>	<p>De algemene doelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De ontwikkelingsdoelen worden gekoppeld aan projecten, waardoor de doelen via een brede waaier van verkenningsgebieden (verzorging, voeding, elektriciteit, mode, hout, bouw, grafische technieken en ICT) nagestreefd worden. Voor de verkenningsgebieden hout en elektriciteit is de keuze van de werkopdrachten en de kwaliteit van afwerking nog voor verbetering vatbaar. Voor het verkenningsgebied bouw zijn er weinig realisatiebewijzen. De verschillende onderdelen van het leerplan, kennis, vaardigheden en attitudes worden evenwichtig aangeboden. De begrippen, het duiden en het hanteren komen in een goede verhouding aan bod. Het denkend handelen en al doende leren wordt voldoende gestuurd en staat centraal in de aanpak. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang en is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de ontwikkelingsdoelen. De ICT-mogelijkheden worden gepast geïntegreerd in de aangeboden projecten. Recent is er meer samenwerking via enkele goed uitgewerkte vakoverschrijdende projecten.</p>
<p>Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i></p>	<p>De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de ontwikkelingsdoelen. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de ontwikkelingsdoelen. Occasioneel wordt de keuken of het vaklokaal techniek van de A-stroom gebruikt. In het vaklokaal techniek zijn er enkele tekorten waardoor het veilig en ergonomisch werken gehypothekerd wordt. Voor de verkenningsgebieden mode, hout en bouw beschikt de school niet over de minimale infrastructuur. Hieraan wordt gedeeltelijk tegemoetgekomen door externe begeleide activiteiten (o.a. voor strijken en metselen). Tijdens verscheidene goed georganiseerde uitstappen maken de leerlingen kennis met diverse vakgebieden in de harde en zachte sector.</p>
<p>Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i></p>	<p>De evaluatie is valide. De ontwikkelingsdoelen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De taken en werkopdrachten zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het leerplan en het verwachte beheersingsniveau. De zelfevaluatiemogelijkheden van de leerlingen worden gepast gebruikt. De leerlingen zijn op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. Het vakrapport dat opgesteld wordt per project, vermeldt de mate waarin de ontwikkelingsdoelen bereikt zijn. Per project wordt de kwaliteit van de realisatie en de vakattitude geëvalueerd. Er is een goede verhouding tussen taken, toetsen en effectieve realisaties. De evaluatiegegevens tonen aan dat er voor techniek geen tekorten zijn.</p>

Leerbegeleiding Het studiemateriaal is verzorgd, gestructureerd, projectmatig uitgewerkt en voldoende afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Er heerst een rustige en gemotiveerde werksfeer tijdens de lessen. Activerende werkvormen, binnenklasdifferentiatie, instructie- en vaktaal worden effectief aangewend voor het bereiken van de doelen. Binnen de lessen wordt er een doorschuifstelsel gebruikt om voor voldoende afwisseling te zorgen tussen onderzoekwerk, realisaties en informatieverwerking. Het cursusmateriaal bestaat uit goed uitgewerkte projectbundels met stappenplannen voor de geplande werkopdrachten. Er is een goede mix van bij de leefwereld van de leerlingen aansluitende projecten binnen de aangeboden verkenningsgebieden. De aangeboden remediëring en feedback zijn aangepast aan de noden van alle leerlingen.

Preventief
Curatief

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school die gehuisvest is op een ruime campus in het centrum van Bornem heeft omwille van het toenemend aantal leerlingen ook nog twee nabijgelegen vestigingsplaatsen waar enkele klaslokalen en containerklassen gebruikt worden. De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert en het personeel hierbij betreft. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de instelling toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel, leerlingen en ouders. Opgemerkte tekorten neemt ze op in het globaal preventieplan (2016-2021) en de daarop afgestemde jaaractieplannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet en doelgericht. Er wordt rekening gehouden met de vastgestelde tekorten. Voor concrete tekorten wordt er nog geen inschaling gemaakt van de ernst van het risico en de daaraan gekoppelde prioriteit om op basis hiervan een spreidingsplan op te stellen dat ook rekening houdt met de beschikbare budgetten. Dringende tekorten worden echter wel prioritair weggewerkt. Voor sommige actiepunten is er in een budget voorzien, andere worden via een begrotingswijziging aangepakt. Voor de huidige stand van zaken verwijst de school naar de aangestelde aannemer die een lijst krijgt van weg te werken inbreuken.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. De vastgestelde tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren is in de planning voorzien en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde. Voor de jaarlijkse rondgang beschikt de preventieadviseur over een formulier waarin alle opmerkingen per lokaal geregistreerd worden. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt. De school informeert het personeel over de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne via een verzorgd opgestelde brochure. Tekorten kunnen mondeling of via een registratieformulier gemeld worden. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op de verschillende locaties waarvan de instelling gebruikmaakt. Het dagelijks onderhoud krijgt veel aandacht. Dat resulteert in een nette en verzorgde leeromgeving.

De meest in het oog springende actiepunten die in volgorde van prioriteit nog moeten aangepakt worden zijn de hoogte van de trapleuning en het trapbordes aan lokaal 222, het water in de kelder onder de wetenschapslokalen waardoor er schimmelvorming op de muren is en de akoestiek van enkele klaslokalen.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Het schoolbeleid stuurt de begeleiding voor zorg aan vanuit de cel leerlingenbegeleiding. Hiervoor stelt ze twee leraren per graad gedeeltelijk vrij. Wekelijks is er overleg gepland met de cel leerlingenbegeleiding, de directie en het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding).

De school heeft een goed zicht op de schoolpopulatie. Ze gebruikt hiervoor de informatie vanuit de baso-fiche, het intakegesprek en eventuele attesten beschikbaar gesteld door ouders of CLB. De cel leerlingenbegeleiding brengt de individuele behoeften in kaart, stelt deze voor op de startklassenraden en registreert ze in het leerlingvolgsysteem. Deze informatie wordt benut om de brede basiszorg vorm te geven.

De verantwoordelijkheid voor de brede basiszorg ligt bij de vakgroepen en de individuele leraar. De schoolleiding verwacht van hen onder meer een goed klasmanagement, gepaste remediëringsinitiatieven, het melden van problemen en interventies via het leerlingvolgsysteem en een degelijke voorbereiding van de klassenraden.

Er is een duidelijke visie op zorg uitgewerkt vanuit het schoolbeleid en de scholengemeenschap. De school zet volledig in op het zorgcontinuüm: een brede basiszorg voor alle leerlingen, verhoogde zorg voor leerlingen met extra ondersteuningsnoden en uitbreiding van zorg voor een beperkte groep van leerlingen voor wie ondersteuning door het CLB of andere externe diensten nodig is. De school communiceert in overleg met het CLB zeer open en duidelijk met ouders en leerlingen bij de concrete uitwerking van de verhoogde zorg.

In haar zorgbeleid omschrijft de school welbevinden als basisvoorwaarde om te leren. Ze vertrekt hierbij vanuit een veilige omgeving en wil inzetten op de talenten van iedere leerling.

Ondersteuning De leraren kunnen rekenen op ondersteuning vanuit de cel leerlingenbegeleiding, onder meer via beschikbare zorgplannen, ondersteuning bij sticordi-maatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren en dispensereren) en individuele begeleiding. Daarnaast biedt de school kans tot vorming via pedagogische studiedagen en nascholingen.

Voor de eerste graad zet de school in op onthaaldagen voor alle instromers, een ingeroosterd uur leren leren, mogelijkheid tot examenplanning onder begeleiding, inhaallessen voor basisvakken, studiebegeleiding, 'rapport onder de loep', een begeleidingsinitiatief bij tegenvallende resultaten. In de tweede graad is het aanbod vooral gericht op studiemethoden en is de 'reddingsbrigade' een sterk initiatief waarbij leerlingen uit de derde graad bijlessen kunnen geven onder de vorm van extra uitleg of eigen studie-ervaring. De leerlingbegeleiders bieden individuele examenplanning onder begeleiding aan in de derde graad. De cel leerlingenbegeleiding besteedt ook aandacht aan de leerlijnen voor leren leren en de studieoriëntering over de graden heen.

Binnen verhoogde zorg stelt het zorgteam, bestaande uit een aantal zorgcoaches, in overleg met de ouders en de leerlingen de handelingsplannen op voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Zij communiceren de genomen maatregelen met het lerarenteam via het leerlingvolgsysteem. Ook voor leerlingen met specifieke noden zonder een CLB-verslag regelt de school interne pedagogische begeleiding. De school werkt via de schoolgemeenschap samen met een school voor buitengewoon secundair onderwijs. Recentelijk is er gestart met een project in dit verband waarbij er extra GON-uren (geïntegreerd onderwijs) ingezet worden voor klasinterne begeleiding waar nodig. Verder is er samenwerking met lokale politie, JAC (jongeren Advies Centrum), psychologen, Bednet, ...

Tijdens vakantieperiodes is de school beschikbaar voor ouders en leerlingen die vragen hebben bij hun resultaten, over het gegeven advies of over de overgang van en naar een andere school of richting.

Doeltreffendheid De cel leerlingenbegeleiding volgt de initiatieven op via de schoolresultaten en de klassenraden en stuurt bij waar nodig. Via verschillende enquêtes worden leraren en leerlingen bevraagd over hun welbevinden. De leerlingen kregen tevens een bevraging over het effect van de leerbegeleiding op school en de houding van de leerlingen tegenover de begeleidingsinitiatieven. Het schoolteam krijgt informatie over de effecten van de verschillende initiatieven via de klassenraden en op pedagogische studiedagen.

Meermaals per schooljaar evalueert het zorgteam samen met het CLB, de GON-begeleiders en de ouders en leerlingen de zorginitiatieven (handelingsplannen en de GON-ondersteuning) van leerlingen met specifieke onderwijsnoden en stuurt bij indien nodig.

De school heeft een duidelijke visie op talenbeleid. Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen via een taalscreening van alle nieuwe leerlingen. Waar nodig neemt de school maatregelen die aansluiten bij de specifieke noden van de betrokken leerling. De meeste vakgroepen geven voldoende aandacht aan het correct gebruik van vak-, school- en instructietaal. Het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk zijn over het algemeen voldoende afgestemd op het talige niveau van de leerlingen. De school organiseert acties op basis van bevragingen. De vakgroep talen stuurt een aantal initiatieven aan zoals het werken met schrijfkaders in een leerlijn voor de verschillende graden. Taalzwakke leerlingen krijgen extra ondersteuning en desgevallend een specifiek leertraject. De school focust niet alleen op taalzwakke, maar ook op taalsterke leerlingen die geïnteresseerd zijn in taal (olympiades taal, seminarie Spaans, Duits in het eerste leerjaar van de derde graad.

De school maakt werk van opvolging van de leerlingen die de school tijdens of na hun schoolloopbaan verlaten.

Ontwikkeling De school staat open voor nieuwe ontwikkelingen op het vlak van leerbegeleiding. Het zorgteam schoolt zich bij over verschillende leerstoornissen en betreft hierbij de leraren. De scholengemeenschap fungeert als platform om aan expertisedeling te doen, ook over leerbegeleiding.

Verschillende nieuwe initiatieven zijn recentelijk opgestart of staan op til, onder meer UDL (Universal Design for Learning), een schooloverstijgend project, collegiale visitaties, 'de vlinderleerkracht' die extra ondersteuning biedt bij moeilijke klasgroepen, faalangstbegeleiding, ...

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft recentelijk haar missie en de daaruit voortvloeiende strategische doelstellingen scherpgesteld. In het kader daarvan wil ze haar evaluatiebeleid herdenken. In de huidige stand van zaken is de evaluatie nog sterk productgericht. Dat blijkt o.m. uit het gewicht dat de examens hebben in de totaliteit van de punten. Dat evolueert van 70 % in de A-stroom naar 80 % in de derde graad. Het blijkt ook uit de terughoudendheid van sommige vakken om over te schakelen op gespreide evaluatie. In de B-stroom is er op enkele vakken na al gespreide evaluatie. In de A-stroom beperkt de gespreide evaluatie zich tot enkele vakken. Het gewicht van de examens in de A-stroom werd vorig schooljaar al teruggeschroefd tot 60 %.

Het vernieuwde evaluatiebeleid van de school is erop gericht een vlotte doorstroming na te streven zodat leerlingen naargelang van de finaliteit van hun studierichting klaar zijn voor het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt. Zij wil daarbij de evaluatiepraktijk binnen graden en vakken beter op elkaar afstemmen. Nu stelt zij vast dat in het aso en afhankelijk van de graad de evaluatiepraktijk in meer of mindere mate aansluit bij de cognitivistische leertheorie, terwijl in het bso en tso meer constructivistische en competentiegerichte tendensen aanwezig zijn.

De A-stroom neemt in dit spanningsveld een middenpositie in.

Doelstelling is te evolueren naar een proces- en competentiegerichte evaluatie met evaluatiemethodes waarin ook de leerlingen betrokken worden. De evaluatie moet een tool worden voor bijsturing van het leerproces van de leerling en het didactisch handelen van de leraren. De school heeft daarvoor een plan van aanpak met een tijdpad dat zich over een aantal jaren uitstrekt.

In een eerste beweging zal de A- en de B-stroom volledig overschakelen op gespreide evaluatie. Van de vakgroepen wordt verwacht dat ze tegen het einde van dit schooljaar hierover een visie ontwikkeld hebben. Een checklist voor betrouwbare en valide evaluatie is de leidraad voor deze denkoefening. In een tweede fase zal het traject verdergezet worden in de tweede en de derde graad.

Voor de geïntegreerde proef en de stage beschikt de school over een duidelijk kader voor evaluatie en rapportering. Het is gebaseerd op de leerplandoelen die omgezet zijn naar eenvoudig hanteerbare en waarneembare criteria. Voor de realisatie van de onderzoekscompetentie is een pooloverstijgend concept uitgewerkt, dat echter geen uniforme afspraken bevat over de evaluatie.

De deliberaties verlopen volgens een draaiboek met duidelijke procedures en verantwoordelijkheden. De school kiest voor een prospectieve studiebekrachtiging op basis van het globale dossier van de leerling. Hierdoor laat zij zich leiden bij de oriëntering en advisering. Soms wordt aan een attest een waarschuwing of een vakantetaak gekoppeld. Er zijn richtlijnen over welke elementen de motivering van B- en C-attesten moet bevatten.

De school communiceert op geregelde basis over de leerprestaties en de leer- en leefhouding van de leerlingen via verschillende soorten rapporten. Tijdens oudercontacten worden die mondeling toegelicht. De rapporten vermelden cijfers met klasgemiddelde en mediaan. Er is ruimte voor vakcommentaar en commentaar van de klassenraad. Over de integrale opdrachten, de geïntegreerde proef en de stage wordt geregeld tussentijds gerapporteerd. In de A- en de B-stroom zijn er aparte vakrapporten voor een aantal vakken.

Ondersteuning Het vernieuwingstraject van het evaluatiebeleid wordt structureel ondersteund door een werkgroep voor de eerste graad en een recent opgerichte denktank voor de tweede en derde graad. Op school- en vakniveau is er ondersteuning van de pedagogische begeleiding.

Over het organisatorisch kader van de evaluatie worden de leraren geïnformeerd in allerhande beleidsdocumenten en tijdens personeelsvergaderingen. Een elektronisch platform ondersteunt de leraren bij de administratie en communicatie van de resultaten. In het leerlingvolgsysteem kunnen ze de resultaten duiden en er acties aan koppelen. Voor het gebruik ervan krijgen zij ondersteunende tips. Voor het formuleren van informatierijke en motiverende rapportcommentaren zijn inhoudelijke en taalkundige wenken beschikbaar.

Voor de leerlingen wordt de evaluatie transparant gemaakt aan de hand van leerstofoverzichten en scoringswijzers die ook digitaal raadpleegbaar zijn. Leerlingen met leerstoornissen kunnen de examens afleggen in een begeleide klas.

De ouders hebben toegang tot het digitaal puntensysteem zodat zij dagelijks de leerprestaties kunnen opvolgen. Zij krijgen toelichting over hoe ze de rapporten kunnen interpreteren.

Doeltreffendheid De school verzamelt en analyseert gegevens o.m. over leerprestaties, attestering, leerlingenstromen en resultaten in het vervolgonderwijs. Uit de cijfers blijkt dat zij goede resultaten kan voorleggen wat de doorstroming in de eigen school betreft. Ook de resultaten in het vervolgonderwijs zijn uitermate gunstig. De meeste structuuronderdelen scoren beduidend hoger dan de Vlaamse referentiewaarden.

De deliberaties verlopen volgens de vigerende regelgeving. De administratieve behandeling van notulen en processen-verbaal zijn conform de regelgeving. De school voldoet ook aan de motiveringsplicht van B- en C-attesten. De motiveringen zijn gestaafd door de doorslaggevende gegevens uit het leerlingendossier. De school bewaakt het wettelijk vastgelegd maximum aantal dagen dat ze aan evaluatie besteedt en respecteert de regelgeving met betrekking tot de uitgestelde beslissingen.

De meeste vakgroepen nemen hun verantwoordelijkheid op in het tot stand brengen van een gelijkgerichte evaluatiepraktijk. Ze maken afspraken die sporen met de accenten die de leerplannen leggen en spreken criteria af voor een transparante beoordeling. Die criteria zijn doorgaans goed afgestemd op de te evalueren leerplandoelen. Toch zijn er nog vakgroepen waarvan de evaluatie onvoldoende aansluit bij de leerplandoelen. Zij leggen nog te veel de nadruk op kennisreproductie, terwijl de leerplannen overwegend in termen van competenties geformuleerd zijn.

De opdrachten voor de geïntegreerde proef en de stage zijn voldoende afgestemd op het studierichtingsprofiel en vertonen vakoverstijgende samenhang. De evaluatie ervan is transparant en normconsistent. De evaluatie van de onderzoekscompetentie bestrijkt alle fasen van het onderzoeksproces op basis van duidelijke criteria, maar de evaluatie en de rapportering zijn sterk uiteenlopend naargelang van de pool.

De terugkoppeling van de resultaten geeft aanleiding tot individuele en klassikale feedback die de leerling informeert over wat goed ging en wat hij kan verbeteren. Via zelf- en peerevaluatie worden de leerlingen betrokken bij het feedbackproces. De leraren vullen aan met suggesties voor strategieën die de leerling kan helpen om zijn prestatie te verbeteren. Zeer kwaliteitsvol is de begeleidende feedback bij de stage-evaluatie.

De feedback op de rapporten is leerondersteunend en heeft betrekking op zowel de leervorderingen als de attitude van de leerling. De vakcommentaren en de toelichting van de klassenraad zijn constructief geformuleerd en benoemen het gewenst gedrag en de remediëring die kan aangereikt worden. In de vakrapporten van de eerste graad onderbouwen de leraren van een aantal vakken de cijfers met gedetailleerde feedback over de verschillende vakcomponenten.

Ontwikkeling De school doorloopt een ontwikkelingstraject met duidelijke doelstellingen, een strategisch plan, een tijdpad dat afgestemd is op wat zij haalbaar acht en tussentijdse bijsturingen. Rekening houdend met potentiële weerstanden gaat de schoolleiding behoedzaam te werk en rekent op het voortschrijdend inzicht om de geesten te doen rijpen voor de nieuwe visie op evaluatie.

De nakende implementatie van de vernieuwde evaluatie in de eerste graad moet als testcase dienen voor de uitbreiding naar de hogere graden. Ook van de evaluatie in het bso en van de integrale opdrachten wordt verwacht dat ze inspirerend werken.

De school faciliteert de kruisbestuiving door het organiseren van interne expertise-uitwisseling. Zij heeft van evaluatie ook een prioriteit gemaakt in haar nascholingsplan. Recentelijk werd op vakniveau al een aantal nascholingen gevolgd over evaluatie.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie-Middenschool en de Onze-Lieve-Vrouw-Presentatie - Bovenbouw zijn organiek twee aparte scholen met een eigen schoolnummer. Sedert de vorige doorlichting en vooral de voorbije schooljaren streven het schoolbestuur en het directieteam van beide scholen naar een eengemaakte en gelijkgerichte werking voor beide scholen, en dit voor een zesjarig curriculum. Deze eenmakingsbeweging is nog in volle ontwikkeling.

Het schoolbestuur is een betrokken en aanspreekbare partij in de schoolwerking. De aanwezige en complementaire expertise vormt een klankbord voor de schoolleiding. Ook de samenwerking met de scholengemeenschap op verschillende domeinen biedt een brede ondersteuning voor de school.

Sedert de vorige doorlichting vond in beide scholen een directiewisseling plaats. In de bovenbouw is in het schooljaar 2013-2014 door de stijging van het leerlingenaantal de functie van een adjunct-directeur gecreëerd. De drie directieleden voeren in samenspraak met het schoolbestuur en in geregeld en informeel onderling overleg een gedeeld en complementair beleid. De accenten liggen op (de vernieuwing van) het onderwijsproces, kwaliteitszorg, een nieuwe en gemeenschappelijke visie en missie voor één school en een daarbij horend nieuw logo. Het schoolbestuur en het directieteam kiezen voor een brede ondersteuning van het beleid via een groot aantal (deeltijdse) coördinatoren voor organisatorische, onderwijskundige en logistieke aspecten van de schoolwerking, een cel voor leerlingenbegeleiding, een preventieadviseur en een medewerker die de schoolinfrastructuur coördineert. Door een geïndividualiseerde functieomschrijving voor al deze taken beoogt het beleid een transparante schoolwerking. De beleidsvisie wordt verder uitgewerkt in talrijke werkgroepen die opnieuw een hele reeks organisatorische en onderwijskundige aspecten vorm geven. De school verwacht van de personeelsleden een actieve inbreng in de vakgroepwerking en in minstens één schoolwerkgroep. Op deze manier beoogt ze een breed draagvlak voor haar missie en visie voor een eengemaakte en gelijkgerichte schoolwerking, voor de implementatie van kwaliteitszorg en voor de organisatorische en onderwijskundige werking van de hele school. Het directieteam is zich ervan bewust dat het vernieuwingsproces is opgestart, maar ze wil de personeelsleden de ruimte en de tijd geven voor de verdere uitwerking.

De school heeft na een bevraging een concreet werkplan voor het evaluatiesysteem van de personeelsleden ontwikkeld, waarin ze persoonlijke ontplooiing vooropstelt. Uit klasbezoeken en de daaropvolgende functioneringsgesprekken met alle medewerkers en evaluatiegesprekken met de beginnende leraren worden onder meer sterke en zwakke punten in een persoonlijk ontwikkelingsplan opgenomen.

Visieontwikkeling Op basis van een visieoefening bij een brede groep belanghebbenden heeft de school recentelijk haar visie en missie geherformuleerd. Zij wil met opvoedend onderwijs op christelijk-gelovige basis groeikansen bieden voor elke leerling en die op een kritische, verantwoorde, autonome, creatieve en verdraagzame manier aan de samenleving laten participeren. Zij heeft deze missie gevisualiseerd in een weldoordacht schoollogo. De kolibrie in een stijgende lijn symboliseert het uitvliegen om de wereld te ontdekken. De leuze ‘Samen maken we school’ vormt een tweede ankerpunt. Daarnaast werkt de middenschool aan een optimale overgang en doorstroming vanuit het basisonderwijs, en dit in nauw overleg met een aantal basisscholen, en aan een volledig nieuw concept voor de B-stroom. Sedert dit schooljaar stelt de school haar onderwijsaanbod voor via belangstellingsgebieden die vooral in de tweede en derde graad de onderwijsvormen aso, bso en tso doorbreken. Deze profilering is nog zeer recent en wordt verder bijgestuurd. De school heeft een goed zicht op de doorstromings- en slaagcijfers van haar leerlingen binnen de school en in het hoger onderwijs. De leerlingeninstroom is overwegend kansrijk en de school legt een goede attestering en een gunstig studiesucces in het hoger onderwijs voor.

In deze context worden de visieteksten en werkplannen per proces, de meeste werkgroepen en overlegorganen, het leerlingenvolgsysteem, het digitale schoolplatform en de website, personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen vanuit een gemeenschappelijke pedagogische visie opgezet. Voor de realisatie van een brede waaier van projecten heeft de school termijnen gesteld, gebaseerd op een strategisch beleidsplan. Daarin worden op grond van schoolbrede kritische succesfactoren tactische en operationele doelstellingen geformuleerd.

Het beleidsplan wordt geconcretiseerd in diverse werkgroepen en met de ondersteuning van coördinatoren. Over de vorderingen en resultaten is er een geregelde informatiedoorstroming, onder meer via de personeelsvergaderingen.

Ook op het vlak van de schoolinfrastructuur is een beleidsplan opgesteld dat wordt gecoördineerd door de beleidsmedewerker en waarin het onderhoud, de vernieuwing en uitbreiding van de schoolcampus aandacht krijgen. Door de continue stijging van het leerlingenaantal wordt de school geconfronteerd met plaatsgebrek. Voor dit probleem zoekt ze tijdelijke oplossingen op externe locaties en noodlokalen.

Om het vernieuwingsproces te voeden, investeert de school ernstig in de professionalisering van de betrokken personeelsleden. Het nascholingsplan voor het huidige schooljaar prioriteert een aantal onderwijskundige aspecten, onder meer onderzoekscompetentie en evaluatie, de brede zorg voor leerlingen naar aanleiding van het M-decreet (maatregelen voor leerlingen met specifieke behoeften) en ICT. Op vakgebied maken de meeste vakwerkgroepen gebruik van externe ondersteuning via nascholingen en de pedagogische begeleidingsdienst, maar ook interne professionalisering en uitwisseling van expertise, onder meer door een groeiende graadoverschrijdende samenwerking, borgen de deskundigheid. Binnen de verschillende aso-polen van de tweede en derde graad is er zowel op schoolniveau als vakgebonden nood aan de bijsturing van het werken aan onderzoekscompetentie. De school faciliteert de vakgroepwerking, zeker met het oog op de zesjarige structuur. Binnen de vakgroepwerking zijn er evenwel nog mogelijkheden voor een meer vakinhoudelijke verdieping. Een meer doelgerichte opvolging moet in de toekomst leiden tot de verdere implementatie van de schoolvisie in de vakken.

Besluitvorming De school heeft in een overzichtelijk organigram haar overlegorganen en werkgroepen in kaart gebracht, inclusief de vergaderfrequentie. De participatieorganen zijn conform de wetgeving samengesteld en functioneren volgens de hen toegekende bevoegdheden. Uit de verslagen blijkt een grote betrokkenheid van alle participanten, onder meer van de ouders. De pedagogische raad formuleert voorstellen en adviezen voor alle aspecten van de schoolwerking. De eindbeslissingen liggen bij het schoolbestuur en de directie.

Een aantal schoolwerkgroepen vergadert wekelijks, voor de andere worden de vergaderingen gepland en ingevuld volgens een vooraf gekende agenda. De werkgroepen worden aangestuurd door een directielid of een coördinator. Op deze manier houdt de schoolleiding de vinger aan de pols voor de uitwerking van haar beleidsplan.

Kwaliteitszorg Beleidsmatig is er zeer veel aandacht voor en knowhow over kwaliteitszorg. De school heeft een degelijk en gestructureerd kwaliteitsbeleidsplan uitgewerkt, volledig afgestemd op de visie, de doelen, de acties en de termijnen van het algemeen beleidsplan. Via een wetenschappelijk onderbouwd groeimodel wil de school de ontwikkeling van de verschillende schoolprocessen in kaart brengen. De ontwikkelingsfasen van het instrument maken het mogelijk de beginsituatie en de prioriteiten per proces vast te leggen en de resultaten op te volgen. De school ambieert een minimum niveau te behalen voor alle processen. Dat niveau omvat onder meer een helder en gedeeld beeld van de wijze waarop het onderwijs verloopt en wat daarvoor aan inzet van personeel en middelen nodig is, en dit op basis van een uitgewerkte schoolvisie. De school gebruikt hiervoor het ordeningskader van de onderwijsinspectie.

De school hanteert een kwaliteitscirkel voor het systematisch verbeteren van haar kwaliteit. In een getrappt systeem van overleg en uitvoering worden alle personeelsleden, overlegorganen en vakgroepen hierbij betrokken. Een kwaliteitscel ondersteunt de uitwerking van de kwaliteitszorg en zet acties en een planning uit.

Alle schoolprocessen worden gescreend en het welbevinden van alle participanten wordt op geregelde basis bevestigd. De school brengt de in- en uitstroom en de leerresultaten van haar leerlingen nauwkeurig in kaart. Ze heeft een grote deskundigheid ontwikkeld voor de interpretatie van de data van de Vlaamse overheid en ze vertaalt deze gegevens naar de personeelsleden. Ze neemt geregeld deel aan externe evaluaties, onder meer aan de peilingsproeven en de paralleltoetsen van de Vlaamse overheid, en aan externe onderzoeken.

Er zijn interne afspraken voor het verwerken van de enquêtes en criteria voor gewenste bijsturing. De school schakelt hiervoor een externe dienst in of duidt verantwoordelijken aan voor het formuleren en uitvoeren van de verbetertrajecten en -acties.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor natuurwetenschappen in de A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor natuurwetenschappen in de B-stroom.
- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in de A-stroom.
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET).

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede zorg voor de leerlingen.
- De professionele taakbekommernis van het schoolteam.
- De leerbegeleiding.
- De brede harmonische vorming.
- De vakrapporten.
- De rapportcommentaren.
- De motivering van de B- en C-attesten.
- De openheid voor externe feedback.

Wat betreft het algemeen beleid

- De visieontwikkeling en beleidsplannen voor vele aspecten van de schoolwerking.
- De vertaling van het pedagogisch project in beleidsprioriteiten en concrete acties.
- De interne kwaliteitszorg
- De complementariteit van het directieteam.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De uitrusting voor een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen binnen een aantal vakken.
- De gelijkgerichte implementatie van de beleidslijnen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De verdere uitvoering van de beleidsprioriteiten in relatie tot de draagkracht van het schoolteam.
- De verdere aansturing en opvolging van de graadoverstijgende vakgroepwerking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor techniek in de A-stroom.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Latijn	techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek	socio-economische initiatie
Graad 1 Sociale en technische vorming	techniek	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **26-02-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Liesbet WAUMANS de inspecteur-verslaggever	Inge COOLS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	